

حفاظت از زیست‌بوم‌های کوهستانی است» (گفته‌ی مک گویر).

احتمالاً یکی از دلایل شکست بسیاری از کشورها در رفتار سازگار با دستورعمل‌های نشست ۱۹۹۲ زمین، عظیم بودن وظایف محوله بوده است. شاید اکنون بتوان با همکاری‌های نوین و مبتکرانه، مسایل زیست محیطی حجیم را به قطعه‌های کوچک و قابل اداره تقسیم کرد. مک گویر می‌گوید: «چالش‌هایی که کوه‌های جهان با آن روبرو هستند، مانند خود کوه‌ها بزرگ‌اند، اما اگر آنها را به موضوع‌های کوچک خرد کنیم، و به تخصص افرادی که در اکناف جهان می‌توانند گرد هم بیایند و راه‌هایی برای این خرده مسایل بیابند، بیندیشیم، می‌توان تصویری از دگرگونی‌هایی که با مشارکت پیش خواهند آمد، به دست آورد.» کوه‌نوردان و طبیعت‌دوستان باید این گفته را راهنمای عمل خود قرار دهند و ضمن «جهانی اندیشیدن، محلی عمل کنند» و به جای بهت‌زده شدن از فجایع بزرگ یا عقب‌نشینی در برابر قدرتمندانی که به نابودی کوه‌ها کمر بسته‌اند، طرح‌های کوچک و عملی را پیش روی خود و دیگران قرار دهند و به اجرای آنها همت گمارند.

فدراسیون جهانی کوه‌نوردی و سال کوه‌ها

در اسناد مقدماتی نشست ۲۰۰۲ اتحادیه (فدراسیون) جهانی کوه‌نوردی (UIAA) آمده است که «ما خواهان همکاری دولت‌ها و سازمان‌های سراسر جهان در زمینه‌ی خدمات رسانی فعالیت‌های کوه‌نوردی، سنگ‌نوردی، و پیاده‌روی به اهداف پایدار در کوه‌ها هستیم، به گونه‌ای که مردم محلی از این فعالیت‌ها سود ببرند.»

یو. آی. ا. در «بیانیه‌ی نشست ۲۰۰۲» از برنامه‌ی سال جهانی کوه‌ها حمایت کرده و پشتیبانی خود را از اصول زیر اعلام کرده است:

- همه حق دسترسی مسئولانه به محیط‌های طبیعی — از جمله کوه‌ها — را با رعایت سلامت و تمامیت آنها دارند.
 - رعایت سلامت و تمامیت کوه‌ها، متضمن حفاظت و مراقبت از ویژگی‌های وحشی و طبیعی کوه‌ها و صخره‌ها، پیروی از شیوه‌ی عمل مناسب، و توجه به ظرفیت مناطق است.
 - یو. آی. ا. خواهان احساس مسئولیت فردی در توجه به موازین اصولی حفاظت کوه‌ها، و خواهان اجرای برنامه‌هایی است که در آنها آگاهی زیست محیطی، کیفیت، ایمنی، و مسئله‌ی رشد جوانان ترویج شود.
- عبارت‌های «دسترسی مسئولانه» و «توجه به ظرفیت مناطق» آشکارا بیان‌گر محدودیت‌هایی است که در صورت لزوم، کوه‌نوردان به منظور حفظ کوه برای خود هم قایل می‌شوند.
- رئیس فدراسیون جهانی از فدراسیون‌های عضو دعوت کرده است که در این سال با اجرای برنامه‌ها و مراسم به معرفی این سال پردازند، و به پیشبرد مفاهیم بیانیه‌ی نشست ۲۰۰۲ کمک کنند. یو. آی. ا. به این امر به عنوان یک نشان همبستگی جامعه‌ی کوه‌نوردی جهان هم نگاه می‌کند.

سال جهانی کوه‌ها در ایران

با وجود آن که تا آوریل ۲۰۰۲ در بیش از شصت کشور جهان «کمیته‌های ملی» سال جهانی کوه‌ها تشکیل شد،